

MANAGEMENTLETTER 2022

GGD Regio Utrecht

16 november 2022

Concept

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

Aan het dagelijks bestuur van de
gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht
Postbus 51
3700 AB ZEIST
Kernmerk: 1019795-ML-2022

Geachte leden van het bestuur,

Het algemeen bestuur heeft Eshuis Registeraccountants opdracht gegeven om de jaarrekening 2022 van gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht (hierna: GGDrU) te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw gemeenschappelijke regeling. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze management letter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen.

Wij beginnen deze management letter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijkste risico's die wij bij de controle van de GGDrU onderkennen. Daarna geven wij een oordeel op hoe de relevante processen zijn opgezet en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Voor zover er naar aanleiding van onze bevindingen door u nog aanvullende werkzaamheden zijn vereist worden deze met u gedeeld in de eerstvolgende paragraaf. De laatste paragraaf benutten wij voor een aantal relevante actualiteiten die wij graag met u delen.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Eshuis,
Registeraccountants

A. Van de Groep MSc RA

→ Inhoudsopgave

→ Management-
samenvatting

→ Risico's

→ Procesbeheersing

→ Detailbevindingen

→ Vooruitblik

→ Actualiteiten

→ Bijlagen

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	4
2. De belangrijkste risico's	7
3. Totaaloverzicht procesbeheersing	8
4. Detailbevindingen	10
5. Vooruitblik naar de jaarrekening	17
6. Relevante actualiteiten	22
Bijlagen	24

→ Inhoudsopgave

→ Management-samenvatting

→ Risico's

→ Procesbeheersing

→ Detailbevindingen

→ Vooruitblik

→ Actualiteiten

→ Bijlagen

1. Managementsamenvatting

Voor u ligt de management letter 2022, waarin wij verslag uit brengen over de interim-controle welke in september 2022 is uitgevoerd. Wij kijken positief terug op de prettige samenwerking met de organisatie. Met duidelijke afspraken en heldere communicatielijnen trachten wij elkaar steeds beter te vinden en elkaar in ieders rol te versterken.

De interim-controle is primair gericht op het beoordelen van de interne beheersmaatregelen (key controls) in de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen. Dit zijn die processen binnen de GGDrU die een koppeling hebben met materiële posten in de jaarrekening, alsmede processen waarin wij verhoogde (fraude)risico's onderkennen. We hebben daarbij oog voor aspecten die naar onze mening van belang zijn voor uw bedrijfsvoering dan wel richting kunnen geven aan het verder verbeteren van de procesbeheersing.

Wij hebben een goed beeld gekregen van uw administratieve organisatie en interne beheersing. De GGDrU wordt gekenmerkt door een veelvoud van interne processen met een verantwoordingsverplichting jegens externen.

De bevindingen, waarnemingen en aanbevelingen in deze management letter beogen het management en het dagelijks bestuur te ondersteunen in het proces van het voortdurend verbeteren van de interne-beheersingsomgeving en de interne risicobeheersing. In overeenstemming met de initiële risico-inschatting, zijn de opzet en de implementatie van de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getoetst voor de periode januari 2022 tot en met september 2022 met betrekking tot de volgende bedrijfsprocessen:

- Administratie & Verslaglegging (waaronder de memoriaalboekingen)
- Inkopen en aanbestedingen
- Factuurverwerking en betalingen
- Personeel & salarisadministratie
- Treasury
- Subsidiebatens, bijdragen van gemeenten etc.
- Automatiseringsomgeving
- Frauderisicoanalyse

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Wij willen de volgende boodschappen meegeven aan het dagelijks bestuur:

- Afgelopen jaar hebben wij met uw concerncontroller gesproken over de levensvatbaarheid van de applicatie GGiD. Naar aanleiding van onze rapportage bij de jaarrekening 2021 heeft uw organisatie ervoor gekozen om nader onderzoek te verrichten naar de levensvatbaarheid en een aantal mogelijke scenario's op te stellen ten behoeve van toekomstige besluitvorming door de betrokken GGD-en. Hiervoor worden de betrokken organisaties bijgestaan door een derde partij die expertise bevat ten aanzien van dergelijke onderzoeken. Mede gelet op onze belangrijkste risico's verzoeken wij u om deze uitkomsten tijdig met ons te delen. In het verlengde van voorgaande verzoeken wij uw organisatie om ten aanzien van een aantal lopende projecten waaronder de Dreef 5 te Zeist te onderzoeken of de resterende boekwaarde nog gerealiseerd gaat worden, en er geen sprake is van een afwaarderingsrisico.
- In dit digitale tijdperk, waarbij organisaties geautomatiseerde informatietechnologie (IT)-systemen gebruiken om hun informatie te verwerken voor een betere ondersteuning van hun missies, spelen IT-risico's en controles een cruciale rol bij het beschermen van de informatiemiddelen van een organisatie en daarmee van haar missie. Het belangrijkste doel van een organisatie in het kader van (IT) risico's & controles, zou moeten zijn: het beschermen van de organisatie en haar vermogen om de geformuleerde missie uit te voeren, en niet enkel de IT-middelen. Wij zijn van mening dat een effectieve IT-risico- en beheeromgeving een belangrijk onderdeel is van een succesvolle IT-strategie welke onderdeel uitmaakt van de bedrijfsstrategie. Over boekjaar 2021 hebben wij een beperkte IT audit uitgevoerd. Op basis van deze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat er mogelijkheden zijn om in de toekomst te steunen op de geautomatiseerde omgeving. De organisatie heeft ervoor gekozen om als gevolg van organisatiewisselingen in boekjaar 2022 geen navolging te geven op ons offerteverzoek om door te pakken met betrekking tot de IT audit. Wij vinden dit jammer, en vinden het verder door ontwikkelen van het onderwerp IT control binnen de GGDrU een noodzakelijke stap gezien de bevindingen die in dit rapport zijn opgenomen alsmede de beperkte capaciteit op de afdeling interne controle richting het rechtmatigheidsoordeel dat in 2023 van toepassing gaat zijn.
- Als gevolg van de gewijzigde controlestandaard 315 "Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten" hebben wij een verdieping aangebracht in onze audit van de basisprocessen die ten grondslag liggen aan het proces voor het opstellen van de jaarrekening. Daarbij hebben wij aanvullende aandacht besteed aan de automatiseringsomgeving inclusief de feitelijke werking van beheersmaatregelen in de applicaties. De nieuwe bevindingen over 2022 zoals in dit verslag opgenomen vinden haar oorsprong met name in deze wijziging.
- Als gevolg van de Apenpokken en het uitbreken van de oorlog in Oekraïne hebben lokale overheden waaronder de gemeenten, GGD-en en veiligheidsregio's diverse nieuwe taken opgelegd gekregen. Als gevolg daarvan dient zij in het kader van het verantwoordingsproces op basis van (nog te bepalen) kaders zorg te dragen voor een adequate informatievoorziening aan de financiers, in casu het ministerie van VWS en J&V. Betreffende kaders worden nog nader geconcretiseerd, en daarmee ook de vereisten van de GGDrU om hieraan te voldoen. Om

→ Inhoudsopgave

→ Management-
samenvatting

→ Risico's

→ Procesbeheersing

→ Detailbevindingen

→ Vooruitblik

→ Actualiteiten

→ Bijlagen

verrassingen in het voorjaar van 2023 willen wij graag tijdig voor de jaarwisseling concrete afspraken met uw organisatie maken over het verantwoordingsproces.

- Vanuit onze interim controle 2022 hebben wij een aantal aandachtspunten met betrekking tot de inkoop van enerzijds software en anderzijds de inhuur van een projectleider. Wij vragen uw aandacht voor het nader onderzoeken van de rechtmatigheid van deze specifieke inkopen ten behoeve van de accountantscontrole 2022.
- Zoals hiervoor al genoemd gaat de rechtmatigheidsverantwoording het nodige van uw bedrijfsvoering verlangen. Eén cruciaal onderdeel daarbij om tot die verantwoording te kunnen komen is de Verbijzonderde Interne Controle (verder: VIC). Wij hebben geconstateerd dat de VIC in 2022 de benodigde ontwikkeling van een in de lijn betrokken procesonderdeel naar een onderzoekend tactisch instrument nog niet heeft doorgemaakt. Kortgezegd moet de VIC van kwalitatief voldoende niveau zijn. Wij vragen uw aandacht voor het uitvoeren van de controles conform planning en het aanscherpen van het oordelend vermogen van de VIC. Met name dit laatste onderdeel gaat kritisch zijn om het dagelijks bestuur in staat te stellen de rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023 te kunnen opstellen.
- In het verlengde van de laatste opmerking hebben wij geconstateerd dat de GGDrU in aanloop naar deze wijziging nog niet de nodige voorbereidingen heeft getroffen, waaronder het herzien van het normenkader, het bepalen van de tolerantie en het herijken van het interne controle plan. In de laatste paragraaf geven wij u voor de komende periode nog een aantal aandachtspunten mee.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- **Risico's**
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

2. De belangrijkste risico's

Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de GGDrU de belangrijkste risico's zien die tot mogelijke afwijkingen dan wel onzekerheden in de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling kunnen leiden. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijv. fouten uit het verleden, de bevindingen van de VIC, belangrijke gebeurtenissen en voorschriften van onze beroepsorganisatie. Voor het jaar 2022 onderkennen wij de volgende belangrijkste risico's:

Omschrijving risico	Motivatie
Wij onderkennen het risico dat het management van de gemeenschappelijke regeling de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt met als doel de financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling te beïnvloeden.	Het hiernaast genoemde risico ziet niet toe op een specifieke post, maar is op basis van onze controlestandaarden voorgeschreven bij iedere controle en de daaraan gekoppelde standaardwerkzaamheden dienen door ons uitgevoerd te worden, dan wel dienen wij aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren op (onderdelen van) de verantwoording, in casu de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling.
Wij onderkennen het risico dat inkopen niet voldoen aan de Europese aanbestedingswet en de hieraan gerelateerde bestedingen niet rechtmatig zijn.	In de afgelopen jaren heeft uw gemeenschappelijke regeling onrechtmatige inkopen gehad als gevolg van het niet voldoen aan het eigen inkoopbeleid, maar niet als gevolg van afwijkingen van de Europese Aanbestedingswet. Als gemeenschappelijke regeling is het moeilijk om aan de voorkant de inkoopbehoefte in te schatten en worden overschrijdingen gedurende een inkooptraject gesignaleerd.
Wij onderkennen een risico dat opgenomen balansposities onder zowel de materiele vaste activa als de overlopende activa afgewaardeerd dienen te worden als gevolg van het stopzetten van de applicatie GGiD.	De aangesloten GGD-en hebben een onderzoek laten uitvoeren om de levensvatbaarheid van de applicatie GGiD te onderzoeken. Hiervoor hebben zij een externe partij in de arm genomen. De uitkomst van het onderzoek heeft er toe geleid dat de applicatie GGiD niet langer ontwikkeld gaat worden en dus ook niet in gebruik genomen gaat worden en vervolgens afgewaardeerd zal moeten worden.

In ons controleplan is een uitgebreide(re) lijst van risico's opgenomen om u inzicht te geven in de manier waarop wij onze controle benaderen. In deze managementletter nemen wij alleen de belangrijkste drie risico's op. De aard van deze risico's brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen zullen wij rapporteren hoe deze risico's zijn afgedekt.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

3. Totaaloverzicht procesbeheersing

Onderstaand vatten wij ons oordeel over de opzet en het bestaan per proces samen. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij het proces een classificatie mee:

Verbetermogelijkheden:

Binnen het proces is sprake van significant risico en/of er is sprake van verschillende tekortkomingen/observaties binnen de AO/IB en vragen hier op korte termijn uw aandacht voor;

Toereikend met verbetermogelijkheden:

Binnen het proces is sprake van verhoogd risico en/of er is sprake van verschillende observaties binnen de AO/IB en vragen hier op middellange termijn uw aandacht voor;

Toereikend:

Binnen het proces is sprake van risico en er is geen sprake van observaties binnen de AO/IB. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Ons algemene beeld is dat de interne beheersing binnen de GGDrU niet achteruit is gegaan, maar dat onderstaande ontwikkelingen het gevolg zijn van de aanscherping vanuit onze standaarden om diepgaander en verder te kijken naar de hieronder genoemde processen.

Proces	Conclusie opzet en bestaan 2022	Conclusie opzet en bestaan 2021
Administratie & Verslaglegging	Toereikend	Toereikend
Inkopen en aanbestedingen	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Factuurverwerking en betalingen	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend
Opbrengstenstromen (waaronder opbrengsten VWS, opbrengsten RIVM, opbrengsten op basis van begroting, contractenregister en overeenkomsten)	Toereikend	Toereikend

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- [Procesbeheersing](#)
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Personeel en salarisadministratie	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Geautomatiseerde omgeving AFAS	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Treasury	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend
Frauderisicoanalyse	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Verbijzonderde interne controle	Verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

4. Detailbevindingen

4.1 Financial audit

In onze managementletter 2022 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen opgenomen. De detailbevindingen hebben wij als volgt opgenomen:

- A) **Observatie:** in dit blok wordt aangegeven wat gedurende de interim controle is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.
- B) **Risico:** hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevindingen en wat de gevolgen voor uw gemeenschappelijke regeling kunnen zijn.
- C) **Aanbeveling:** hierbij geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.
- D) **Impact jaarrekening:** in dit blok wordt aangegeven welke vervolgacties van uw gemeenschappelijke regeling worden verwacht alvorens de jaarrekeningcontrole 2022 in het voorjaar van 2023 start.

Nieuwe bevindingen financial audit:

Nummer	Bevinding	Belangrijk
01	Factuurverwerking en betalingen – Ontoereikende controle prestatielevering	Midden
02	Factuurverwerking en betalingen - Ontbrekend beleid inzake prestatielevering	Midden
03	Verbijzonderde interne controle - Herziening normenkader	Midden
04	Personeel en salarisadministratie - Functievermenging HR en SA	Midden
05	Treasury - Bevoegdheden bankapplicatie sluiten niet aan bij interne regels	Midden

Voor de opvolging van de eerder gerapporteerde financial audit bevindingen uit voorgaand boekjaar verwijzen wij naar bijlage 1 in dit rapport.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 01: Factuurverwerking en betalingen - Ontoereikende controle prestatielevering

Observatie:

Wij hebben vastgesteld dat een investering reeds in 2022 is ingeboekt, terwijl de levering en in gebruik name van dit activum pas in 2023 plaats gaat vinden. De controle op prestatielevering heeft plaatsgevonden op basis van het contract dat afgesloten is voor het betreffende activum, maar niet op basis van leveringsdocumentatie.

Risico:

Als gevolg van het niet toereikend controleren van de prestatielevering ontstaat het risico dat lasten en/of investeringen onjuist verantwoord worden.

Aanbeveling:

Wij verzoeken u om de prestatielevering zichtbaar vast te stellen alvorens de inkoopfactuur betaalbaar wordt gesteld.

Reactie management:

GGDrU zal ook in de toekomst ervoor zorgdragen dat de prestatielevering zichtbaar wordt vastgesteld op basis van het nog vast te stellen beleid omtrent prestatielevering.

Impact jaarrekening:

Wij verzoeken u om voor de start van de jaarrekeningcontrole 2022 een controle uit te voeren op de prestatielevering van de inkoopfacturen die enerzijds in de bestedingen worden geboekt en anderzijds in de activa.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 02: Factuurverwerking en betalingen - Ontbrekend beleid inzake prestatielevering

Observatie:

In het verlengde van bevinding 01 hebben wij geconstateerd dat er geen door de directie vastgesteld beleid is met betrekking tot het zichtbaar controleren van prestatielevering bijvoorbeeld rekening houdend met een vooraf vastgesteld drempelbedrag.

Risico:

Als gevolg van het ontbreken van een beleid met betrekking tot prestatielevering ontstaat het risico op onrechtmatige betalingen dan wel onrechtmatige kostenverantwoording als gevolg van het ontbreken van prestatielevering.

Aanbeveling:

Wij verzoeken u om het beleid rondom prestatielevering te formaliseren.

Reactie management:

GGDrU zal beleid inzake prestatielevering opstellen en voorleggen aan het DT.

Impact jaarrekening:

Wij verwijzen naar de impact jaarrekening zoals beschreven onder "bevinding 01".

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 03: Verbijzonderde interne controle - Herziening normenkader

Observatie:

Wij hebben vastgesteld dat in het normenkader diverse regelingen zijn opgenomen waarop geen wettelijke verplichting rust om deze op te nemen dan wel geen financiële beheershandeling tot gevolg heeft, waaronder de Delegatiebesluit, (Onder)Mandaatregeling, Regeling budgethouders en het eigen inkoop & aanbestedingsbeleid van de GGDrU. Anderzijds missen de nieuwe regelingen en besluiten inzake de apenpokken en de Oekraïense vluchtelingen.

Risico:

Als gevolg van het ontbreken van regelingen ontstaat het risico dat de GGDrU hier geen beleid, interne beheersing dan wel (verbijzonderde) interne controles op uitvoert, en eventuele onrechtmatigheden vanuit het niet voldoen aan wet- en regelgeving pas ten tijde van de jaarrekeningcontrole aan het licht komen. Anderzijds ontstaat het risico door het te breed insteken van het normenkader dat er meerdere fouten geconstateerd worden die meewegen in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant.

Aanbeveling:

Wij verzoeken u om het normenkader voor de start van de jaarrekeningcontrole 2022 te herzien en opnieuw aan het algemeen bestuur voor te leggen. Uw organisatie zal met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording meer inspanning gevraagd worden om de financiële rechtmatigheid van uw beheershandeling en financiële transacties aan te tonen. De aanscherping van het normenkader biedt de kans om efficiëntieslagen en lastenverlichtingen te creëren ten aanzien van de beoogde werkzaamheden op de rechtmatigheidsverantwoording.

Reactie management:

GGDrU heeft het herziene controleprotocol (met het normenkader als bijlage) ter vaststelling voorgelegd in het AB van 2 november 2022. Het AB heeft conform voorstel besloten.

Impact jaarrekening:

Wij verwijzen naar de aanbeveling voor de impact jaarrekening.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 04: Personeel en salarisadministratie - Functievermenging HR en SA

Observatie:

Een kritieke randvoorwaarde in het personeelsproces van aanname tot en met verloning is functiescheiding tussen de personeelsadministratie en de salarisadministratie. Wij hebben vastgesteld dat senior medewerker zowel de rol van HR administrateur als salarisadministrateur vervult.

Risico:

Functievermenging verhoogt het risico op onontdekte fouten en/of omissies en daarmee het risico op onjuiste dan wel onrechtmatige salarismutaties.

Aanbeveling:

Wij verzoeken u om de benodigde functiescheiding in te proces te herstellen, zowel in de procesgang alsmede in de functionaliteiten in AFAS.

Reactie management:

GGDrU gaat onderzoeken welke alternatieve mogelijkheden er zijn om het risico op onrechtmatigheden te mitigeren en tegelijkertijd een optimaal werkproces waarborgen.

Impact jaarrekening:

Wij verzoeken u om voor de start van de jaarrekeningcontrole 2022 een interne controle uit te voeren op personeelsmutaties door voorgenoemde senior medewerker en daarbij vast te stellen dat er geen foutieve handelingen hebben plaatsgevonden.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- [Detailbevindingen](#)
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 05: Treasury - Bevoegdheden bankapplicatie sluiten niet aan bij interne regels

Observatie:

In de betaalapplicatie zijn diverse functionarissen gezamenlijk bevoegd om betalingen tot € 3,5-4 miljoen te autoriseren. Echter hebben wij binnen uw gemeenschappelijke regeling het kader oftewel de interne regels voor deze limieten niet kunnen vinden, zowel in de mandaatregeling als in het treasurystatuut niet.

Risico:

Het onterecht verhogen van de limieten in de betaalapplicatie vergroot de gelegenheid tot het uitvoeren van onjuiste dan wel onrechtmatige betalingen.

Aanbeveling:

Wij verzoeken u om de limieten in de betaalapplicatie te laten aansluiten bij de binnen de GGDrU geldende regels.

Reactie management:

GGDrU zal binnenkort de ondermandaatregeling en het treasurystatuut actualiseren en waar nodig herzien.

Impact jaarrekening:

Wij verzoeken u om voor de start van de jaarrekeningcontrole 2022 de hiervoor genoemde aanbeveling op te volgen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

4.2 IT audit

Wij hebben voor boekjaar 2022 een opvolging van de IT audit over boekjaar 2021 uitgevoerd. Deze opvolging zag toe op bevindingen ten aanzien van de algemene IT omgeving en specifieke IT applicaties die een kritische rol spelen bij het tot stand komen van de jaarrekening. Onder laatstgenoemden vallen AFAS en de Rabobank betaalapplicatie.

Nieuwe bevindingen IT audit:

Nummer	Bevinding	Belangrijk
	Geen	

Voor de opvolging van de eerder gerapporteerde IT audit bevindingen uit voorgaand boekjaar verwijzen wij naar bijlage 1 in dit rapport.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

5. Vooruitblik naar de jaarrekening

5.1 Waarderingsrisico's

Zoals reeds opgenomen in onze risicoanalyse hebben wij de waardering van de GGiD applicatie als één van de belangrijkste risico's in de jaarrekeningcontrole 2022 betiteld. Wij hebben in het najaar van 2022 reeds overleg gevoerd met uw concerncontroller, andere GGD-en en accountants van de andere GGD-en. Recent op donderdag 3 november heeft het Algemeen Bestuur van GGD regio Utrecht unaniem besloten om te stoppen met de GGiD applicatie als gevolg van een onderzoek naar de levensvatbaarheid van deze applicatie door een derde partij. Als gevolg van het besluit zal de GGDrU de bestaande kosten van de GGiD applicatie zoals op de balans opgenomen afwaarderen, nadat de nog in rekening te brengen bedragen van de andere twee betrokken GGD-en in rekening zijn gebracht. Ten aanzien van het verantwoordingsvraagstuk, de cijfermatige uitwerking alsmede de toelichtingen in de jaarstukken hebben wij uw interne organisatie verzocht tijdig met ons te schakelen.

In het verlengde van voorgaande vragen wij uw aandacht voor twee andere waarderingsvraagstukken. Wij vragen uw aandacht voor de waardering van de Dreef 5 en twee telefooncentrales. In 2021(?) bent u gestart met de renovatie aan de Dreef 5 te Zeist. De verwachting is dat de renovatie in 2023 wordt opgeleverd. Vooruitlopend op deze oplevering bevelen wij de interne organisatie aan om te onderzoeken of de waardering van de Dreef 5, te weten € 3,2 miljoen boekwaarde voor het terrein en 2,2 miljoen boekwaarde voor het pand nog boven de marktwaarde ligt. Indien dit niet het geval is, zal conform de notitie MVA van de commissie BBV een afwaardering moeten plaatsvinden. Op moment van schrijven van dit verslag is dit onderzoek nog niet gestart. Maar met het oog op de oplevering in 2023 achtten wij dit een natuurlijk moment. Niet alleen voor de financiële verantwoording in de jaarrekening 2022 maar ook richting de bestuurlijke organisatie van de GGDrU. Immers kan een betreffend onderzoek financiële consequenties hebben, hetgeen wij u graag tijdig meedelen.

Ten aanzien van de twee telefooncentrales hebben wij in uw bestuursrapportage gelezen dat deze aan vervanging toe zijn. In uw activastaat zijn twee telefooncentrales opgenomen, namelijk de GT en de Basis Op Orde voor een totaal boekwaarde van € 102.000. In lijn met voorgaande punten willen wij u vragen te onderzoeken of hier een waarderingsrisico speelt. Concreet betekent dit om te onderzoeken wat de resterende economische levensduur is en of mogelijk versneld dient te worden afgeschreven.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

5.2 Verantwoordingsvereisten (nieuwe) regelingen

In 2022 zijn een tweetal nieuwe regelingen van kracht geworden en een doorlopende regeling waarover de GGDrU in de jaarrekening 2022 zich zal moeten verantwoorden. Dit betreffen:

Corona meerkosten

Financiering verloopt via het ministerie van VWS, conform boekjaren 2020 en 2021. Net als in eerder boekjaren vragen wij uw aandacht voor het juist toerekenen van de hiervoor genoemde kosten alsmede het onderbouwen van deze kosten conform de geldende regeling.

Apenpokken

Op basis van de brief met kenmerk 3404244-1033165-PG heeft het ministerie van VWS de meerkostenregeling apenpokken toegekend aan gemeentelijke gezondheidsdiensten. Op basis van bevoorschotting dient achteraf verantwoording te worden gelegd over de specifieke kosten inzake de maatregelen aan het ministerie van VWS. Over de resultaten van de uitvoer van de aanvullende opdracht zal in een tripartite tussen de GGD-en, de LCCB en het ministerie van VWS worden afgestemd. Tot op heden is nog niet duidelijk wat de verantwoordingseisen zijn. Wij verzoeken de GGDrU om contact op te nemen met het ministerie en ons hier deelgenoot van te maken.

Oekraïne

Deze stroom valt in twee sub stromen uit te splitsen, te weten:

- Het deel zonder jeugdgezondheidszorg zal door de GGDrU aan de Veiligheidsregio Utrecht gedeclareerd worden wie de uiteindelijke declaratie als penvoerder bij het Ministerie J&V indient;
- Voor wat betreft het deel met jeugdgezondheidszorg is de vergoedingsregeling nog niet beschikbaar als gevolg van lopende afstemming tussen het ministerie van VWS, de GGD-en, VNG en overige betrokken partijen. Net als met de regeling inzake apenpokken verzoeken wij u om de communicatie met hiervoor genoemde partijen te zoeken en ons tijdig te berichten over ontwikkelingen.

5.3 Aanbestedingswet

Als onderdeel van de interim controle hebben wij een tweetal observaties die wij met u willen delen inzake aanbestedingswetgeving:

- Wij hebben geconstateerd dat de Europese aanbesteding ten aanzien van Microsoft licenties niet is afgerond. Wij hebben begrepen dat dit het gevolg is van een dagvaarding tegen de software broker waarbij het bezwaar op de aanbestedingsprijs rust, en dat er tot de definitieve gunning sprake is van een overbruggingsovereenkomst. Wij verzoeken u om in het kader van de jaarrekeningcontrole 2022 te toetsen of deze overbruggingsovereenkomst voldoet aan de vereisten vanuit de aanbestedingswet en te overwegen om een transparantiebericht op het gehanteerde aanbestedingsplatform te plaatsen;

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

- Ten behoeve van de verbouwing aan de Dreef 5 te Zeist heeft de GGDrU een projectleider ingehuurd. Deze opdracht is meervoudig aanbesteed en vervolgens enkelvoudig gegund. Op basis van de bestedingen per heden blijken de gemaakte kosten op circa € 240.000 uit te komen. Dit is boven de drempel voor Europees aanbesteden. Deze bijzonderheid ligt op de radar van de VIC. Wij verzoeken de GGDrU specifiek op het onderdeel inhuur aanvullende controles te verrichten alvorens de jaarrekeningcontrole 2022 in 2023 start.

5.4 Schattingen

Het management is primair verantwoordelijk voor de in de jaarrekening gemaakte schattingen en onderliggende veronderstellingen, waaronder de gekozen inputvariabelen zoals de rentevoet, prijsstijgingen, etc. Ook is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de beheersingsactiviteiten rond het maken van deze schattingen, inclusief de onderbouwing van uw veronderstellingen met betrouwbaar bewijsmateriaal. Deze activiteiten moeten borgen dat de schattingen in de gegeven omstandigheden redelijk zijn en dat deze op de juiste wijze zijn vastgelegd en toegelicht.

De uitkomsten van de schattingen kunnen in aanzienlijke mate van invloed zijn op de door uw gemeenschappelijke regeling gebruikte prestatie maatstaven, zoals het resultaat. Dit belang rechtvaardigt periodiek overleg tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, en een kritische houding ten opzichte van de wijze waarop de schattingen zijn gemaakt, de motivatie van de gebruikte waarderingsmethodiek, en de redelijkheid van de belangrijkste veronderstellingen waarop het dagelijks bestuur de schattingen heeft gebaseerd.

Bij het uitvoeren van onze controle nemen wij de controlestandaarden in acht. In 2020 is de controlestandaard "540 De controle van schattingen en de toelichtingen daarop" aanzienlijk aangepast. Deze aanpassingen zijn erop gericht om meer handvatten te verstrekken voor het verkrijgen van toereikende controle-informatie, zodat de betrouwbaarheid van de gemaakte inschattingen kan worden vastgesteld. Per jaarrekeningcontrole zullen wij kennisnemen van de aanwezige schattingsposten.

Voor de onderhoudsvoorzieningen geldt dat er sprake moet zijn van een actueel onderhoudsplan dat wordt afgezet tegen de aanwezige voorziening. Afwijkingen dienen hierbij te worden verklaard. Tevens dient middels back-testing te worden aangetoond in welke mate de geplande onderhoudsuitgaven zijn gerealiseerd. Als laatste dient de juistheid van de prijscomponent te worden aangetoond aan de hand van brondocumentatie.

Wij verzoeken u per jaareinde per belangrijke schattingspost position papers op te stellen, inclusief de van toepassing zijnde controle-informatie waaruit de betrouwbaarheid van de schattingspost blijkt. Daarbij ontvangen wij bij de start van de jaarrekeningcontrole graag in ieder geval de position papers over:

- Waardering GGDID
- Voorziening WW-uitkering
- Voorziening verlofsparen

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

5.5 Europees aanbesteden

De Europese Commissie heeft de lidstaten haar ontwerp-Europese verordeningen meegedeeld, waarin de geformaliseerde procedurele drempels voor Europees aanbesteden zijn vastgelegd die vanaf 1 januari 2022 voor twee jaar gelden en dus betrekking hebben op boekjaar 2022.

De Europese drempelbedragen zijn per 1 januari 2022 als volgt:

- € 215.000 voor de leverings- en dienstencontracten.
- € 5.350.000 voor opdrachten voor werken en concessieovereenkomsten.

Wij vragen u bij uw interne controlewerkzaamheden ten aanzien van Europese aanbestedingen bovenstaande drempelbedragen in acht te nemen (rekening houdend met de looptijd van de opdrachten).

5.6 Planning jaarrekeningcontrole

In overleg met uw financieel kader is de jaarrekeningcontrole gepland in weken 5 en 6 2022. Ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole verstrekken wij naast deze managementletter een op te leveren stukkenlijst. De op te leveren stukkenlijst wordt digitaal aangeboden via YouProvide, een beveiligde omgeving waar controledocumentatie en overige relevant informatie conform AVG en privacywetgeving veilig gedeeld kunnen worden.

5.7 Aandachtspunten vanuit de interim-controle

Wij hebben bij diverse onderdelen in deze managementletter de impact ten aanzien van de jaarrekening beschreven.

Samenvattend wordt de gemeenschappelijke regeling gevraagd naast de gebruikelijke 'op te leveren stukkenlijst' de volgende onderwerpen voor te bereiden:

1. Een risicoanalyse op de totale populatie inkopen (dagboek inkoop vanuit AFAS Profit) ten aanzien van de prestatielevering. Op welke type inkopen onderkent de gemeenschappelijke regeling nu zelf een risico ten aanzien van de prestatielevering en op welke inkopen niet? Wij vragen de gemeenschappelijke regeling deze analyse zo gemotiveerd mogelijk vast te leggen en tijdig met ons (voor aanvang van de jaarrekeningcontrole) te delen. Op die manier kunnen wij met een risicogerichte benadering de controle op prestatielevering effectiever en efficiënter uitvoeren.
2. Bij de start van de jaarrekeningcontrole verwachten wij dat de conceptjaarstukken gereed zijn en zichtbaar zijn gecontroleerd aan de hand van de checklist jaarverslaggeving en het modelrapport 2022.
3. Alle balansposten, transactiestromen en toelichtingen in de jaarrekening zijn voor aanvang van de jaarrekeningcontrole (of voorcontrole) door de gemeenschappelijke regeling zichtbaar gecontroleerd en eventuele correcties naar aanleiding van deze beoordeling zijn verwerkt in het controle-exemplaar van de jaarrekening.
4. Belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening (de voorzieningen en GGID) zijn bij de start van de jaarrekeningcontrole onderbouwd in een position paper en zichtbaar gecontroleerd door een tweede medewerker.

→ Inhoudsopgave

→ Management-
samenvatting

→ Risico's

→ Procesbeheersing

→ Detailbevindingen

→ Vooruitblik

→ Actualiteiten

→ Bijlagen

5. Een position paper met een toereikende onderbouwing van de voorzieningen op basis van het geactualiseerde onderhoudsplan.
7. Het uitvoeren van de interne controle op de rechtmatigheid van EU-aanbestedingen.
8. Het uitvoeren van interne controle op memoriaalboekingen en correctieboekingen.
9. Nadere analyse op de logging van de personeelsmutaties uit AFAS Insite.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

6. Relevante actualiteiten

6.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Uw gemeenschappelijke regeling bereid zich voor op de rechtmatigheidsverantwoording 2023. Ter ondersteuning heeft de commissie BBV in het najaar 2021 de kadernota Rechtmatigheid 2022 gepubliceerd. Op basis van de door ons gerapporteerde actiepunten in de managementletter 2021 laten wij kort zien hoe de voortgang vordert, en kortgezegd of u klaar bent voor verantwoordingsjaar 2023.

Stap	Actiepunten	Voortgang
Bepaal uw visie en beleid	Zoals de kadernota aangeeft is het aan het algemeen bestuur om te bepalen wat er in de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen, met welke verantwoordingsgrens dit gedaan wordt en de benodigde inspanning van de administratieve organisatie en interne beheersing.	Het dagelijks bestuur heeft op 3 maart 2021 en het algemeen bestuur van de GGDrU hebben op 31 maart 2021 kennis genomen van de notitie 'Stappenplan rechtmatigheidsverantwoording 2021 en het volgende vastgesteld: <ul style="list-style-type: none"> De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves het ambitieniveau voor de rechtmatigheidsverantwoording voor 2021 wordt gehouden op de minimale wettelijke variant (= verantwoording gericht op financiële rechtmatigheid en hantering van de wettelijke normen).
Stellen van de kaders en reikwijdte via het normenkader rechtmatigheid	De kadernota is hierin duidelijk. Streef als gemeenschappelijke regeling voor een zo praktisch toepasbaar normenkader, waarin enkel wet- en regelgeving en verordening (vastgesteld door het algemeen bestuur) worden opgenomen welke financiële beheershandelingen tot gevolg hebben.	Het normenkader van 2022 dient herzien te worden, waarbij tevens het toetsingskader in kaart dient te worden gebracht namelijk de artikelen met een financiële rechtmatigheidsgrondslag (recht, hoogte en duur) en dat enkel de besluiten van het algemeen bestuur worden opgenomen. Wij adviseren u om dit alsnog te doen.
Operationaliseren normenkader	Het advies is om het normkader te operationaliseren via een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgesteld welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.	
Positionering en opdrachtgeverschap van de VIC	De positionering van de Verbijzonderde Interne Control (hierna: VIC) dient formeel vorm gegeven te worden via de financiële verordening	Wij hebben vastgesteld dat voorgaande stappen nog niet doorlopen zijn voor de GGDrU.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

	(in overeenstemming met de BADO notitie 'De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden'). Artikel 212 lid 1 Gemeentewet verplicht gemeenschappelijke regelingen (i.c. het algemeen bestuur) een financiële verordening op te stellen, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn opgenomen. In de financiële verordening wordt hierbij een belangrijke rol gegeven aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur moet jaarlijks zorgen voor een interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de (financiële) beheershandelingen. Een beheerste bedrijfsvoering staat hierbij voorop en de VIC is daarvoor een instrument.	
Uitvoeren periodieke controles	Voorgaande elementen hebben wij nog niet opgenomen in de managementletter over 2021. Desalniettemin geven wij hiernaast ons beeld over uw voortgang.	Wij constateren dat de uitvoering van de interne controle over 2022 tot op heden (oktober 2022) nog niet conform planning verloopt.
Rapportage na uitvoeren periodieke controles	Voorgaande elementen hebben wij nog niet opgenomen in de managementletter over 2021. Desalniettemin geven wij hiernaast ons beeld over uw voortgang.	

Aanvullend op bovenstaande actiepunten willen wij u benadrukken dat de huidige VIC-functie binnen de GGD kwetsbaar is. Momenteel werkt er één FTE binnen uw VIC-Functie. Wanneer u kiest voor een rechtmatigheidsverantwoording welke primair getoetst wordt door de VIC-functie is het de overweging waard om uw huidige VIC-functie te verruimen.

6.2 Invoering Wet Open overheid

Sinds 1 mei 2022 is de Wet Open overheid (hierna: Woo) ingegaan. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Zo krijgt iedereen meer inzicht in het handelen van de overheid. Het kabinet investeert de komende jaren ruim € 500 miljoen in de invoering van de wet, bovenop lopende verbeterplannen voor de informatiehuishouding van de overheid.

In artikel 3.5 van de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor de volledigheid merken wij op dat deze verplichting al geldt voor de jaarrekening 2022. Wij hebben vastgesteld dat in uw begroting nog geen expliciete aandacht is voor de Woo, en verzoeken u om dit in de begroting 2023 wel mee te nemen en in de jaarrekening 2022 op te nemen.

Bijlagen

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Bijlage 1: Bevindingen voorgaand jaar

Onderstaande bevindingen zijn afkomstig uit de managementletter 2021. Wij hebben deze bevindingen opgenomen ten behoeve van de ontwikkelingen van de administratieve organisatie en interne beheersing van de GGDrU ten opzichte van voorgaand jaar.

Financial audit:

Bevinding	Observatie	Reactie Management en Eshuis
01 - 2021	<p>Frauderisicoanalyse/Treasury – Actualiseren frauderisicoanalyse</p> <p>Tijdens de interim controle hebben wij geconstateerd dat de interne frauderisicoanalyse 2021 (nog) niet tussentijds geactualiseerd is. Op moment van het schrijven van deze managementletter wordt de frauderisicoanalyse geactualiseerd.</p>	<p>Management:</p> <p>We hebben intern besloten te wachten op de geactualiseerde modelverordeningen 212, 213 en 213a van de VNG die worden geactualiseerd naar aanleiding van Het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers'. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is ook een onderdeel van dit wetsvoorstel. Het onderdeel Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet verwijst in artikel 18 naar het treasurystatuut: Het dagelijks bestuur biedt het Treasurystatuut tenminste één keer in de vier jaar ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan.</p> <p>Eshuis:</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat de frauderisicoanalyse in 2022 is geactualiseerd. Echter blijkt dat een aantal acties nog niet uitgevoerd zijn, namelijk het opstellen van een uitgewerkte nevenfunctieregeling alsmede het herzien van het treasurystatuut. Laatstgenoemde dateert nog van 2020.</p>
02 – 2021	<p>Verbijzonderde interne controle - Intern controleplan</p> <p>Uw gemeenschappelijke regeling heeft in 2021 een Interne Controleplan opgesteld c.q. geactualiseerd. In paragraaf 4.1 van het Interne Controleplan is een uitgebreid risicoanalyse opgenomen (betreft een toelichting welke processen en jaarrekeningposten kunnen leiden tot een materiële afwijking in de jaarstukken). Vervolgens wordt per risico/proces uitgewerkt welke controlewerkzaamheden door de VIC uitgevoerd dienen te worden om de geïdentificeerde risico's af te dekken.</p> <p>Tijdens de interim-controle hebben wij geconstateerd dat bovengenoemde controlewerkzaamheden zoals deze gepland stonden in het Interne Controleplan 2021 niet zijn uitgevoerd. Uit diverse gesprekken met de medewerker administratieve organisatie en interne controle is gebleken dat uw organisatie de uit te voeren werkzaamheden eerst met de externe accountant wenst af te stemmen.</p>	<p>Management:</p> <p>Ten opzichte van boekjaar 2021 heeft er in 2022 reeds op meerdere momenten afstemming tussen de GGDrU en Eshuis plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze overleggen zijn diverse vervolgacties overeengekomen inclusief planning van de uit te voeren controles en het herzien van het normenkader. Deze controles vinden in het begin van 2023 plaats voor de start van de jaarrekeningcontrole 2022.</p> <p>Eshuis:</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat voorgaande bevinding in 2022 nog van kracht is. De VIC loopt achter op planning, en dient mede gezien het aankomend rechtmatigheidsoordeel op efficiëntere wijze ingezet te worden. Graag gaan wij hierover nog nader met de GGDrU in gesprek.</p>

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

03 - 2021	<p>Inkopen en aanbestedingen - Volledigheid contractenregister</p> <p>Bij de uitvoering van de interim controle is vastgesteld dat de preventieve maatregelen van interne beheersing rondom de rechtmatigheid van inkopen nog verder verscherpt kunnen worden. Uw organisatie maakt gebruik van een contractenmodule in AFAS voor de registratie en monitoring van contracten. Tijdens de interim hebben wij geconstateerd dat niet alle contracten worden geregistreerd in het betreffende contractenregister.</p>	<p>Management: Geen aanvullingen.</p> <p>Eshuis: Wij hebben vastgesteld dat voorgaande bevinding in 2022 nog van kracht is. De GGDrU is stappen aan het zetten naar centraal inzicht, onder andere met behulp van AFAS en capaciteitsuitbreiding.</p>
-----------	--	---

IT audit:

Bevinding	Observatie	Reactie Management en Eshuis
01 – 2021	Hoge rechten, in de vorm van toegang tot de autorisatietool binnen AFAS, zijn verschaft aan ongeautoriseerde gebruikers, waaronder personen in de lijnorganisatie, een testgebruiker en externen..	<p>Management: Er is een check gedaan op gebruikers die rechten hebben tot autorisatietool. Autorisatie ontnomen van deze gebruikers. Daarnaast signaal gemaakt wat kijkt naar medewerkers, los van de AFAS beheerders, die rechten hebben tot de autorisatietool met verzoek dit te checken. Door gebruik te maken van deze signaalfunctie worden we nu pro-actief door het systeem gewaarschuwd wanneer bovenstaande het geval is. Hierdoor kunnen zeer snel inspelen op de situatie.</p> <p>Eshuis: Akkoord, gezien van ongeautoriseerde medewerkers dit recht is ontnomen. Vernomen op basis van bespreking rapport bij einde audit.</p>
02 – 2021	Rechten voor het kunnen muteren van workflows binnen AFAS zijn niet afgeschermd.	<p>Management: Er is een check gedaan op gebruikers die rechten hebben tot de inrichting van workflows. Autorisatie ontnomen van deze gebruikers. Daarnaast signaal gemaakt wat kijkt naar medewerkers, los van de AFAS beheerders, die rechten hebben tot de inrichting van workflows met verzoek dit te checken. Door gebruik te maken van deze signaalfunctie worden we nu pro-actief door het systeem gewaarschuwd wanneer bovenstaande het geval is. Hierdoor kunnen zeer snel inspelen op de situatie.</p> <p>Eshuis: Akkoord, gezien van ongeautoriseerde medewerkers dit recht is ontnomen. Vernomen op basis van bespreking rapport bij einde audit.</p>
03 – 2021	Geïnstalleerde wijzigingen tot AFAS worden niet eerst getest en akkoord	<p>Management:</p>

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

	<p>bevonden in een acceptatieomgeving, dit in tegenstelling tot het gestelde beleid binnen de GGDrU. Daarnaast heeft de GGDrU geen licentie voor een acceptatieomgeving, waardoor er geen mogelijkheid bestaat om een adequaat wijzigingsbeheerproces te volgen.</p>	<p>Onze zienswijze (o.b.v. onze ervaring) is dat wij hier een minimaal risico zien. AFAS test met een aantal van haar klanten alvorens ze deze updates in het klantbestand doorvoert. Hiernaast lezen wij releasenotes door en op deze manier bereiden wij ons voor op komende updates. Ook communiceren we dit met stakeholders. Echter kunnen wij een update niet weigeren, en voert AFAS deze altijd door (op tijdstip naar keuze van onze kant).</p> <p>Eshuis: Zoals aangegeven tijdens de bespreking van het rapport is het wel van belang om de beoordeling van de releasenotes en de keuze c.q. risico-inschatting en onderbouwing voor het akkoord gaan met de release te documenteren in het ticketsysteem.</p>
04 – 2021	<p>Er ontbreekt een periodieke review op de gebruikerstoegang, onderliggende rechten en mogelijke functiescheidingsconflicten binnen AFAS.</p>	<p>Management: wij zien hierin geen rol voor management. Autorisaties worden toegekend o.b.v. functie in combinatie met team. Dit is een geautomatiseerd proces. Wel kunnen autorisaties op maat worden toegekend. Dit is een digitaal proces waarin leidinggevende om goedkeuring wordt gevraagd.</p> <p>Eshuis: Eens met bovenstaande, echter is het wel van belang om minimaal jaarlijks deze toetst wel uit te voeren in combinatie met een autorisatiematrix en functiescheidingsconflictenmatrix. Als absolute achtervang en gezien HelloID op basis van onze audit niet altijd naar behoren werkt, waardoor dit wel tijdig moet wordenesignaleerd. Wij hebben de GGDrU voorzien van een voorbeeld functiescheidingsconflictenmatrix.</p>
05 – 2021	<p>Wachtwoordbeleid binnen Windows AD dient te worden versterkt</p>	<p>Management: Het wachtwoordbeleid bij de GGDrU is volgens de BIO en NEN7510 normering ingericht en voor de GGDrU voldoende. Daarnaast is het MFA proces aangescherpt en dient regelmatig 2FA te worden gebruikt (via persoonlijke mobiele telefoon) om toegang te krijgen tot systemen en informatie. Daarnaast is, sinds augustus 2022 de nieuwste IAM versie van Tools4Ever actief.</p> <p>Eshuis: Akkoord, indien MFA is afgedwongen voor zowel onbekende als bekende devices.</p>
06 – 2021	<p>Functiescheiding in het scan- en goedkeuringsproces binnen WhiteVision en AFAS kan worden versterkt.</p>	<p>Management: deze situatie is ontstaan door ziekte (en vervanging) binnen team Financiën. Ondertussen hebben wij de overstap gemaakt naar procuratieschema voor inkoopfacturen. Hierdoor zijn er geen functiescheidingsconflicten m.b.t. dit proces.</p> <p>Eshuis: Akkoord.</p>

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

07 – 2021	Wachtwoord- en accountbeheer binnen AFAS dient te worden versterkt.	<p>Management: er is een vergelijk gemaakt tussen accounts in AFAS en in AD. Op basis hiervan zijn er accounts geblokkeerd. Daarnaast werken we met een nieuwe koppeling. Er worden nu verschillende initiatieven uitgerold om vergelijken te maken tussen AFAS en AD. Denk bijv. aan robotisering.</p> <p>Eshuis: Akkoord.</p>
08 – 2021	Het tijdig afmelden van uitdienst getreden personeel is niet gewaarborgd.	<p>Management: er wordt momenteel gewerkt aan het automatiseren van dit proces middels een robot. We houden bij het ontwerp van het proces rekening met alle risico's die we kennen uit het verleden (van het coronabedrijf). Dit proces gaat een grote verbetering zijn t.a.v. het verleden daar we willen gaan controleren o.b.v. een kloksysteem.</p> <p>Eshuis: Akkoord.</p>
09 – 2021	Het tijdig afmelden van uitdienst getreden personeel is niet gewaarborgd.	<p>Management: er wordt momenteel gewerkt aan het automatiseren van dit proces middels een robot. We houden bij het ontwerp van het proces rekening met alle risico's die we kennen uit het verleden (van het coronabedrijf). Dit proces gaat een grote verbetering zijn t.a.v. het verleden daar we willen gaan controleren o.b.v. een kloksysteem.</p> <p>Eshuis: Akkoord.</p>
10 – 2021	De logging binnen AFAS dient te worden uitgebreid, zodat de interne beheersing en controleerbaarheid kan worden verbeterd.	<p>Management: We herkennen de omschreven punten. Vanwege het lage risico en potentieel lage impact hebben, kiezen we ervoor om hier op dit moment geen actie op te nemen.</p> <p>Eshuis: Wij zullen de bevinding opnieuw beoordelen ten tijde van de interim controle 2023.</p>
11 – 2021	De risicoanalyse, documentatie en vastlegging van controles op prestatielevring bij inkopen kan worden verbeterd.	<p>Management: We herkennen de omschreven punten. Vanwege het lage risico en potentieel lage impact hebben, kiezen we ervoor om hier op dit moment geen actie op te nemen.</p> <p>Eshuis: Wij zullen de bevinding opnieuw beoordelen ten tijde van de interim controle 2023.</p>
12 – 2021	Het wachtwoordbeleid binnen Whitevision dient te worden versterkt, alsmede de omgang met wachtwoorden te worden verbeterd.	<p>Management: Observatie wordt erkent en mogelijkheden voor een digitale wachtwoordkluis worden onderzocht.</p>

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

		Eshuis: Akkoord.
13 – 2021	Beheerrechten binnen Windows Active Directory zijn verschaft aan accounts die dit niet nodig zijn en waarvan één het onbekend is wie dit wachtwoord weet en hoe deze is afgeschermd.	Management: We herkennen de omschreven punten. Vanwege het lage risico en potentieel lage impact hebben, kiezen we ervoor om hier op dit moment geen actie op te nemen. Eshuis: Wij zullen de bevinding opnieuw beoordelen ten tijde van de interim controle 2023.Akkoord.
14 – 2021	De authenticatie van gebruikers tot Dashlane dient te worden versterkt.	Management: We herkennen de omschreven punten. Vanwege het lage risico en potentieel lage impact hebben, kiezen we ervoor om hier op dit moment geen actie op te nemen. Eshuis: Wij zullen de bevinding opnieuw beoordelen ten tijde van de interim controle 2023.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Bijlage 2: Beperking verspreidingskring

Dit verslag wordt aangeboden op basis van de veronderstelling dat het alleen bedoeld is ter informatie van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling, dat er niet uit mag worden geciteerd en niet naar mag worden verwezen, geheel of gedeeltelijk, zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming en dat wij met betrekking tot het verslag geen enkele verantwoordelijkheid accepteren jegens enige daartoe.